

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. H. C.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 3. 2018, č. j. MV-19629-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 7. 2018, č. j. 25 A 32/2018 - 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti 3 400 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Vratislava Taubera, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 21. 3. 2018, č. j. MV-19629-4/SO-2018 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 4. 1. 2018 č. j. OAM-12314-25/PP-2017, kterým byla podle § 87e odst. 1 ve spojení s § 87d odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana

Evropské Unie na území České republiky, neboť je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek.

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce požádal dne 7. 8. 2017 o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky jako rodinný příslušník občana Evropské Unie, neboť je otcem nyní zhruba čtyřletého chlapce. Ministerstvo vnitra žádost zamítlo podle § 87e odst. 1 ve spojení s § 87d odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť je důvodné podezření, že by žalobce mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, přičemž tuto hrozbu Ministerstvo vnitra spatřovalo v úmyslném jednání žalobce, pro které byl odsouzen rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2016. sp. zn. 11 T 116/2016, k trestu odnětí svobody v trvání 2 roky a zařazen do věznice s dozorem, pro zločin pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku. Ministerstvo vnitra uzavřelo, že žalobce nerespektuje základní pravidla chování a morálku vyžadovanou společností na českém území, přičemž stupeň škodlivosti jeho jednání je dán zejména významem chráněného zájmu, konkrétně zájmu na ochraně mravního i tělesného vývoje dětí a na ochraně osob mladších 15 let před jakýmkoliv útoky na jejich pohlavní nedotknutelnost. Jednání žalobce shledalo Ministerstvo vnitra natolik společensky nebezpečným, že představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné porušení veřejného pořádku. Ministerstvo vnitra se zabývalo přiměřeností dopadu svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, zejména ve vztahu k nezletilému synu P. C., se kterým žalobce od podmíněného propuštění z výkonu trestu žije ve společné domácnosti, a uzavřelo, že s ohledem na to, že žalobce byl manželem a vedle toho otcem tří nezletilých dětí, současně žil s přítelkyní, s níž počal další dítě, a současně po dobu delší dvou let pohlavně zneužíval nezletilou dívku, převažuje veřejný zájem na ochraně zdraví a lidských životů občanů České republiky nad zájmem na ochraně rodinných vztahů.

[3] Napadené rozhodnutí zrušil Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 30. 7. 2018, č. j. 25 A 32/2018 - 35, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud konstatoval, že pro užití výhrady veřejného pořádku ve smyslu § 87e odst. 1 zákona o pobytu cizinců je třeba přihlídnout ke všem relevantním okolnostem v projednávané věci, které mohou mít vliv na posouzení hrozby budoucího porušení veřejného pořádku. Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 9. 2018, č. j. 2 Azs 156/2018-49, mezi takové skutečnosti patří nejen charakter a závažnost spáchané trestné činnosti, ale i další okolnosti, např. místo spáchání trestného činu, doba, která uplynula od jeho spáchání, chování stěžovatele po vykonání trestu odnětí svobody, délka jeho pobytu v České republice, jakým způsobem přistupoval žalobce k výkonu trestu, zda se např. vyhýbal nástupu výkonu trestu, zda splatil či řešil závazky vůči státu spojené s trestním stíháním apod. Žalovaný se však žádnými dalšími okolnostmi nezabýval a zaujal nepřezkoumatelný názor o existenci skutečné a závažné hrozby založený pouze na společenské nebezpečnosti jednání žalobce, pro které byl odsouzen. Tato okolnost je sice nepochybně podstatná, nicméně jde pouze o jeden aspekt posouzení; žalobce sice porušil právo, další aspekty, proč žalobce představuje hrozbu pro veřejný pořádek, například zda jde o jediný exces či zda se žalobce dopouští protiprávního jednání opakovaně, jakým způsobem přistoupil žalobce k trestnímu stíhání, jak se žalobce chová po podmíněném propuštění z výkonu trestu, vše s přihlídnutím k tomu, že žalobce byl z výkonu trestu podmíněně propuštěn, však žalovaný pominul.

pokračování

[5] Co se žalobcem zdůrazněného podmíněného propuštění týká, pak podle názoru krajského soudu nelze vliv této skutečnosti *a priori* odmítnout s tím, že zkušební doba ještě neuplynula, a proto žalobce nebezpečí pro veřejný pořádek představuje, jak v napadeném rozhodnutí uzavřel žalovaný. Podmíněné propuštění z výkonu trestu je podle judikatury Ústavního soudu i trestněprávní doktríny založeno na hodnocení, zda došlo ke skutečnému polepšení a nápravě odsouzeného, neboť právě náprava odsouzeného nejefektivněji vede k ochraně společnosti, tedy k naplnění účelu trestního práva ve společnosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 4. 1998, sp. zn. IV. ÚS 463/97, nálezy ze dne 29. 8. 2005, sp. zn. IV. ÚS 144/05, nálezy ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. III. ÚS 68/04, či nověji nálezy ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. II. ÚS 482/18; dále Vicherek, R. *Současné trendy vývoje podmíněného propuštění*. Trestněprávní revue. 2018, 1, str. 6). Dospěl-li trestní soud k závěru, že žalobce splnil podmínky podmíněného propuštění, shledal tím, že u žalobce došlo ke skutečnému polepšení a nápravě již vykonanou částí trestu. Žalovaný se tak podle názoru krajského soudu musí zabývat tím, jak toto polepšení a náprava žalobce ovlivňuje aktuální, skutečnou a závažnou hrozbu, kterou žalobce pro veřejný pořádek podle žalovaného představuje. Má-li žalovaný za to, že v případě žalobce jsou tyto další aspekty bez významu na konstatování hrozby veřejnému pořádku, musí svůj závěr v rozhodnutí uvést a přezkoumatelným způsobem odůvodnit. Správní úvaha žalovaného v tomto směru však v napadeném rozhodnutí chybí.

[6] Pro úplnost krajský soud dodal, že neshledal důvodnou námitku žalobce, že rozhodnutí je v rozporu s mezinárodními závazky České republiky s ohledem na dopady rozhodnutí na nezletilého syna žalobce, se kterým žije ve společné domácnosti. Na tomto místě je třeba podotknout, že neudělením povolení k přechodnému pobytu nebyla žalobci odepřena rodičovská práva k jeho synovi. S možností pobytu dítěte a rodiče ve dvou odlišných státech v obecné rovině počítá i Úmluva o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.), jejíž čl. 10 odst. 2 v této souvislosti požaduje pouze umožnění pravidelného osobního kontaktu. Právní řád poskytuje určité možnosti (např. v podobě krátkodobých víz), aby se mohli žalobce a syn navštěvovat, a to i přes značnou vzdálenost mezi Českou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou.

II. Kasační stížnost žalované a vyjádření žalobce

[7] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnila důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[8] Stěžovatelka nesouhlasí s názorem krajského soudu, že se nezabývala vyjma samotného charakteru a závažnosti spáchané trestné činnosti i dalšími okolnostmi, které mají vliv na posouzení závažnosti hrozby závažného narušení veřejného pořádku. Stěžovatelka má za to, že se správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi relevantními okolnostmi případu a rozhodnutí vydal na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Zohledněna byla rovněž skutečnost, že z hlediska trestněprávního se jednalo o jediný trestný čin žalobce, nicméně tento byl páchan po dlouhou dobu formou opakovaných útoků na sexuální integritu nezletilé, což nesvědčí o ojedinělosti excesu žalobce.

[9] Dle stěžovatelky nelze pominout, že námitky žalobce v rámci odvolacího řízení rozporovaly skutková zjištění pouze v rovině obecných tvrzení nemající oporu v žádných relevantních podkladech. Žalobce nedoložil žádné doklady (např. doklady o legální pracovní aktivitě, funkčním rodinném životě) a nenavrhoval provedení jiných důkazů (např. výslech sebe či rodinných příslušníků). V řízeních o žádostech nelze po správních orgánech vyžadovat, aby z vlastní iniciativy obstarávaly všechny důkazy ve prospěch či neprospěch žadatele. Důvodem je skutečnost, že se jedná zejména o důkazy týkající se soukromí žadatele, potažmo jeho rodinných příslušníků. Proto je v jeho zájmu, aby takové skutečnosti, v důsledku kterých by bylo možné učinit závěr o nepřiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života, či o neodůvodněnosti závěru, že představuje nebezpečí narušení veřejného pořádku (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012 - 21).

[10] Stěžovatelka trvá na tom, že nepochybila a zvažila všechny relevantní okolnosti k rozhodnutí. Z tohoto důvodu navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalobce se ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] K obecné námitce nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek touto vadou zjevně netrpí, jelikož z rozsudku je zřejmé, z jakých důvodů krajský soud rozhodnutí žalované zrušil a jakým právním názorem ji zavázal. Stěžovatelka ostatně nijak nerozvedla, v čem by tato vada měla spočívat.

[14] Podle § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců *(m)inisterstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.*

[15] Výkladem pojmů „veřejný pořádek“, resp. „závažné narušení veřejného pořádku“ v kontextu zákona o pobytu cizinců se podrobně zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. 7. 2011, č. 3 As 4/2010 - 151, publ. pod č. 2420/2011 Sb. NSS, přičemž konstatoval, že „(p)ři výkladu pojmů „veřejný pořádek“, resp. „závažné narušení veřejného pořádku“, používaných v různých kontextech zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba brát v úvahu nejen celkový smysl dané právní úpravy, ale přihlížet i k rozdílným okolnostem vzniku, původu a účelu jednotlivých ustanovení, v nichž jsou tyto pojmy užity. Narušením veřejného pořádku podle § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, může být jen takové jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti (srov. čl. 27 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu

pokračování

a Rady 2004/38/ES). I v takovém případě je však nutno zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlídnout k jeho celkové životní situaci.“

[16] Pojem „veřejný pořádek“ je tedy nutno chápat a vykládat v kontextu konkrétního ustanovení, v němž je použit, a vycházet přitom z jeho účelu. Byť v citovaném usnesení se rozšířený senát zabýval výkladem tohoto pojmu primárně ve vztahu k § 119 zákona o pobytu cizinců, považuje Nejvyšší správní soud jeho závěry za přiměřeně použitelné i v posuzované věci, samozřejmě při zohlednění smyslu a účelu § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, podle něhož správní orgány v této věci postupovaly a který je ovšem právě jedním z ustanovení přímo transponujících do českého právního řádu čl. 27 odst. 2 směrnice 2004/38/ES. Musí být tedy dle zásady eurokonformního výkladu vnitrostátního práva interpretován v souladu s textem i účelem daného ustanovení směrnice představujícího kodifikaci předchozí judikatury Soudního dvora k dané otázce. To platí i přesto, že v nyní posuzované věci jde o rodinného příslušníka občana ČR, který svobodu volného pohybu či pobytu v jiných členských státech nevyužívá, nicméně pokud se zákonodárce rozhodl i tyto osoby zařadit do kategorie rodinného příslušníka občana EU (§ 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců), musí být dané ustanovení interpretováno ve všech případech jednotným způsobem. Uvedené ustanovení směrnice přitom uvádí: *Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisí s generální prevencí, nejsou přípustná.*“ (zvýraznění doplněno NSS).

[17] Z dikce § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců i z účelu předmětného ustanovení, jímž je ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku, je zřejmé, že předchozí protiprávní jednání žalobce ještě samo o sobě nepostačuje k zamítnutí žádosti o udělení povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, neboť toto ustanovení má výhradně preventivní, nikoliv sankční charakter. Kriminální minulost žadatele ovšem bude velmi často výchozím bodem úvahy o tom, zda u žadatele i do budoucna existuje důvodné nebezpečí, že by mohl opět závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Při posuzování tohoto rizika je kromě závažnosti a povahy spáchaných trestných činů třeba zkoumat i další aspekty předmětného případu, jako je např. předcházející bezúhonnost či naopak opakování trestné činnosti u žadatele, chování žadatele ve vazbě či ve výkonu trestu a po propuštění, případně motiv, který jej ke spáchání trestného činu vedl, jeho postoj k dosavadní trestné činnosti atd. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40, ze dne 26. 9. 2018, č. j. 2 Azs 156/2018 - 49).

[18] Správní orgány se při hodnocení hrozby, kterou žalobce představuje, podrobně zaobíraly závažností trestného činu, za nějž byl odsouzen. V dalším však se věcí zabývaly nedostatečně.

[19] Krajský soud správně poukázal na to, že „(p)odmíněné propuštění z výkonu trestu je podle judikatury Ústavního soudu i trestněprávní doktríny založeno na hodnocení, zda došlo ke skutečnému polepšení a nápravě odsouzeného, neboť právě náprava odsouzeného nejefektivněji

vede k ochraně společnosti, tedy k naplnění účelu trestního práva ve společnosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 4. 1998, sp. zn. IV. ÚS 463/97, nálezy ze dne 29. 8. 2005, sp. zn. IV. ÚS 144/05, nálezy ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. III. ÚS 68/04, či nověji nálezy ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. II. ÚS 482/18; dále Vicherek, R. Současné trendy vývoje podmíněného propuštění. Trestněprávní revue. 2018, 1, str. 6).“ Toto obecné východisko však na nyní projednávaný případ aplikoval zčásti nesprávným způsobem.

[20] Při posuzování osobnosti a prognózy dalšího chování osoby, která byla odsouzena pro trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, je nutno rozlišovat dva úhly pohledu. Tím prvním je hledisko trestněprávní a kriminologické. Druhým, a v řadě ohledů přísnějším z pohledu nároků, které se na posuzovanou osobu kladou, je pak hledisko cizinecko-právní.

[21] Trestní právo je *ultima ratio*, tedy ten nejvíce invazivní prostředek, který má veřejná moc k tomu, aby přiměla jednotlivce k dodržování práva. Uplatnění trestního práva, a v rámci něho uložení a výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody, má být vyhrazeno jen pro ty případy, kdy jiné prostředky zjevně nedostačují. Jinak řečeno, ve výkonu trestu odnětí svobody, tedy velmi zásadně omezen na své osobní svobodě, má být jednotlivec pokud možno jen tak dlouho, jak je to nezbytné pro jeho nápravu. Proto je systém trestní spravedlnosti v České republice i jiných srovnatelných státech koncipován tak, že zná řadu cest jak minimalizovat uplatnění nejinvazivnějšího prostředku trestní represe, jímž je výkon trestu odnětí svobody. Jednou z těchto cest je poté, co odsouzený část trestu odnětí svobody vykonal, jeho podmíněné propuštění. K podmíněnému propuštění má podle § 88 trestního zákoníku dojít poté, co soud shledá, že odsouzený svým chováním ve výkonu prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život. Soud tedy k podmíněnému propuštění odsouzeného přistupuje tehdy, je-li s ohledem na dosavadní chování přesvědčen o rozumné naději na jeho nápravu. Trestněprávní pohled je – a musí – být vždy veden zásadou subsidiarity trestní represe, a tedy obecně vzato „dávát šanci“ k návratu na svobodu, jsou-li rozumné důvody k víře, že bude využita.

[22] Míru této „trestněprávní naděje“ však nelze bez dalšího ztotožňovat s tím, nakolik ten odsouzený, který je současně cizincem, představuje důvodné nebezpečí, že by mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Trestněprávní odsouzení pro nikoli bagatelní trestný čin je zpravidla signálem toho, že takové důvodné nebezpečí je zde dáno. Signál neznamená jistotu, avšak nelze jej nevzít v úvahu. Za nikoli bagatelní trestný čin je zpravidla třeba považovat i ten, jehož se dopustil žalobce – tedy takový, který byl páčán úmyslně po delší dobu a jehož společenská nebezpečnost vyjádřená v obecné rovině trestní sazbou a individuálně zohledněná trestním soudem zejména v tom, jaký druh a jakou výši trestu uložil, je významná.

[23] O tom, že žalobce se dopustil trestného činu významné nebezpečnosti, není pochyb a v tomto ohledu lze odkázat na odůvodnění na str. 4 dole a str. 5 nahoře v rozhodnutí stěžovatele. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti obvykle (ne však nezbytně vždy) představují závažné narušení veřejného zájmu na ochraně mravního i tělesného vývoje dětí mladších 15 let, a tedy budou obvykle (ale opět ne vždy) naplňovat znaky „narušení veřejného pořádku závažným způsobem“. Žalobce byl

pokračování

odsouzen pro trestný čin pohlavního zneužívání podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku, jenž spočíval v tom, že po dobu zhruba 2 let opakovaně pohlavně zneužíval zhruba třinácti- až patnáctiletou dceru svých přátel. Podle odůvodnění rozsudku v trestní věci nešlo o milostný vztah žalobce a nezletilé, nýbrž spíše o využívání slabosti, nedostatku schopnosti obrany a stydlivosti nezletilé žalobcem k tomu, aby uspokojoval své sexuální potřeby. Soud dospěl k závěru, že přes předchozí trestní bezúhonnost žalobce je třeba vzhledem k povaze jeho činu, způsobu jeho života i k tomu, jak ke svému jednání po jeho odhalení přistupoval, uložit nepodmíněný trest odnětí svobody v délce 2 let.

[24] Bylo-li nutno považovat výše popsany trestný čin, jehož se žalobce dopustil, za nebezpečný, musely by v řízení vyjít najevo významné skutečnosti, jež by dávaly vysokou míru naděje, že přes minulé závažné pochybení již žalobce nyní nebezpečí, že by mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nepředstavuje. Takovými skutečnostmi může být jeho chování po odsouzení, jež vyústilo v podmíněné propuštění. Samo o sobě však podmíněné propuštění nelze považovat za dostatečný důvod pro závěr, že takové nebezpečí neexistuje. Jinak řečeno, aby správní orgán mohl učinit závěr, že nebezpečí, že by žalobce mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, již nehrozí, musela by v době, kdy je žalobce podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, existovat velmi vysoká pravděpodobnost, že se nedopustí podobného jednání, za jaké byl odsouzen, a že i v jiných ohledech nebude představovat jeho pobyt na území ČR nebezpečí pro veřejný pořádek. Poté, co žalovaný svoji důvěryhodnost zásadním způsobem zpochybnil spácháním trestného činu významné závažnosti, je spravedlivé po něm vyžadovat významnou míru ujistění, že podobné jednání u něho *pro futuro* již nehrozí. Tato pravděpodobnost by měla výrazně přesahovat míru „trestněprávní naděje“ na polepšení, jež mohla být důvodem pro žalobcovo podmíněné propuštění. Znamená to tedy, že nemusí stačit absence informací o tom, že by se žalobce choval rizikově; podle okolností po něm může být vyžadováno, aby stěžovatele ujistil, že se chová řádně a že tomu tak bude i nadále, a svá tvrzení přiměřeně osvědčil.

[25] Na druhé straně se nelze ztotožnit s paušalizujícím názorem stěžovatele, že teprve úspěšným uplynutím zkušební doby podmíněného propuštění přestane žalobce představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Nic takového ostatně ani neplyne z dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu. Ten k roli zkušební doby v bodě 18 svého shora již zmíněného rozsudku ze dne 26. 9. 2018, č. j. 2 Azs 156/2018 - 49, uvedl: „*I délka zkušební doby podmíněného propuštění (...) má určitou vypovídací hodnotu o závažnosti potrestaného jednání u konkrétní osoby s určitými osobnostními charakteristikami, a může být nahlížena jako „rizikové“ období, kdy je potřeba hrozbou návratu do výkonu trestu zvýšit motivaci podmíněně propuštěného vyhnout se konfliktu se zákonem a vést řádný život. I když rozhodně nelze zjednodušeně říci, že překážka pro povolení k přechodnému pobytu trvá přesně po zkušební dobu podmíněného propuštění, určitou indicii, již nelze přehlížet, tato okolnost představuje.*“ Samo uplynutí zkušební doby tedy žádný jasný mezník v intenzitě nebezpečnosti cizince nemusí představovat, jakkoli obvykle bude významným faktorem pro posouzení nebezpečí, které cizinec může pro veřejný pořádek představovat. Je totiž velmi dobře představitelné, že již v průběhu zkušební doby bude patrné, že žádným nebezpečím pro veřejný zájem aktuálně není a ani v budoucnu pravděpodobně nebude, například proto, že autenticky a do hloubky změnil svůj přístup k životu žádoucí směřem. Stejně tak je ale velmi dobře možné, že ani úspěšným osvědčením ve zkušební

době jeho nebezpečnost pro veřejný zájem nepomine, například proto, že skutečnou vůli k trvalé změně svého přístupu k životu žádoucím směrem neprojevuje a řádně se chová jen „pro účely“ přečkání důsledků trestního odsouzení. Vše závisí na individuálním posouzení životních poměrů a chování cizince. Trestněprávní status cizince je v tomto ohledu pro stěžovatele pouze východiskem jeho autonomního posouzení pro účely zákona o pobytu cizinců. Informace o trestní historii cizince je správní orgán povinen si v dostatečné míře podrobnosti opatřit a patřičně je reflektovat, nicméně musí na ně hledět s ohledem na odlišné účely trestního a cizineckého práva.

[26] Pro podrobnější posouzení chování žalobce tedy musí být jeho poměry a chování zkoumány důkladněji, než jak se zatím stalo. V tom se lze s právním názorem krajského soudu ztotožnit, a proto lze souhlasit i s jeho závěrem, že rozhodnutí stěžovatele je třeba zrušit. Jeho právní názor ohledně toho, jak má být žalobce posuzován, však bylo nutno zkorigovat.

[27] Stěžovatel si v dalším řízení opatří dostatek informací o chování žalobce ve výkonu trestu, ve zkušební době a případně i po jejím uplynutí. Například si od soudu opatří podklady týkající se výkonu trestu odnětí svobody a průběhu zkušební doby, a to nejen usnesení o podmíněném propuštění, jež je obsahem správního spisu. To však neposkytuje podrobnější informace o důvodech podmíněného propuštění, neboť neobsahuje odůvodnění. Stěžovatel zváží pečlivě i rizika spojená s osobou žalobce a stylem jeho života, která by se mohla objevit v budoucnu. Nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku žalobcem může za určitých okolností spočívat i v neuspořádaných rodinných poměrech žalobce a v problematičnosti jeho vztahů k příbuzným a rodinným příslušníkům přátel (to bylo, jak je patrné z rozsudků trestních soudů, jednou z příčin spáchání trestného činu, za nějž byl odsouzen). Stejně tak může spočívat ve zdrojích žalobcovy obživy a jeho pracovních, obchodních či jiných obdobných vztazích. Při posuzování, zda žalobce může představovat nebezpečí pro veřejný pořádek, je s ohledem na povahu jeho minulého závažného protizákonného jednání třeba obezřetnosti a za určitých okolností i jisté míry předběžné opatrnosti. Česká republika má právo od cizinců, kteří chtějí dlouhodobě pobývat na jejím území, vyžadovat patřičný respekt ke svému právnímu řádu.

[28] Ve shodě s krajským soudem lze uzavřít, že správní orgány se otázkou, zda ze strany stěžovatele hrozí důvodné nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku v budoucnosti, nezabývaly dostatečně, čímž zatížily napadená rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Zčásti též nesprávně posoudily rozhodné právní otázky.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci

pokračování

plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci v řízení o kasační stížnosti vznikly náklady řízení zaplacením odměny jeho zástupci, advokátovi. Odměna zástupce činí za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti) částku 3 100 Kč [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky]. Náhrada hotových výdajů pak činí 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu